

держави грошей, валюти, цінностей, іншого нажитого злочинним шляхом майна або такого, що було об'єктом злочинних дій, прийняте 17.03.2010 р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/п_001700-10. – Назва з екрану.

А.А. Нікіпелова,
студ. IV курсу, спеціальність «Право»,
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Науковий керівник: ст. викладач кафедри кримінального права,
кримінального процесу та криміналістики О.В. Нарожна

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДІАГНОСТИКИ У ПОЧЕРКОЗНАВЧІЙ ЕКСПЕРТИЗИ

Почеркознавча експертиза — найбільш поширений вид криміналістичної експертизи. До цього виду експертизи ставлять ряд завдань, одне з яких має назву «діагностичні завдання», що дають можливість відповісти на питання про внутрішній стан особи, яка писала, дані про зовнішню обстановку письма. Це обумовлено такою властивістю почерку як здатність реагувати на різні психофізичні фактори. У виключних випадках — при значній різниці у часі між написанням документа і його дослідженням можна встановити також час виконання документа [1].

Можна виділити таку властивість почерку як реагування на різні психофізіологічні фактори, коли спостерігаються значні зміни умов написання, що унеможливають пристосування до них особисто-індивідуального режиму письма. Як результат можна побачити порушення звичного автоматизованого процесу письма й наступлять зміни у почерку, які не можна вважати варіаційними.

Почерк — манера написання, виражена в системі рухів, які фіксуються в рукописі. Почерк залежить від рівня розвитку особи і закріплення в неї письмово-рухових навичок. Своєрідність почерку виявляється в певній сукупності загальних і окремих ознак. Ідентифікаційними властивостями почерку є його індивідуальність (виражається в наявності ознак, які рідко зустрічаються) і відносна сталість (основні ознаки почерку не зазнають істотних змін протягом ідентифікаційного періоду) [2].

При дослідженні почерку виявляються такі важливі характеристики як: темп письма, натиск, координація. Ці дані мають важливе значення при дослідженні малооб'ємних почеркових реалізацій.

Почеркознавча експертиза проводиться з наміром виявити виконавця рукопису, його індивідуальних ознак (вік, стать), умови та обставини, за яких особа здійснювала записи.

Обставини, які впливають на зміну письма можна класифікувати на:

I. Зміна зовнішніх обставин письма:

- 1) незвична поза;
- 2) незвичний письмовий прилад;
- 3) незвичний матеріал письма;
- 4) недостатній рівень освітлення або темнота;
- 5) зміна внутрішнього стану особи, яка пише:

II. Стан, який пов'язаний з віковими змінами в організмі.

III. Стан підвищеного збудження.

IV. Стан сп'яніння.

V. Погіршення або втрата зору.

VI. Стан хвороби (нервовий або психічний розлад).

VII. Незвична задача виконавця рукопису, не пов'язана з його наміром змінити свій почерк, а також установка, пов'язана з наміром змінити свій почерк заради маскуванню [3].

Однак, потрібно зазначити, що різні обставини, які мають збиваючий характер, неоднаково впливають на механізм рукопису, що тягне за собою різні за проявом та змістом зміни.

Збиваючі фактори — науковий термін для визначення обставин, які порушують звичний манер письма. Інформацію, яку має здобути експерт з документів, написаних під збиваючими факторами, здобути значно складніше.

Під час усвідомлюваної зміни почерку перед виконавцем постає важлива задача — значно перестроїти механізм свого рукопису. Ці зміни мають проявлятися у свідомому контролі за рухами пера, посилюється у зв'язку з цим функція зору, знижується автоматизм рухів руки та пальців та інших м'язів, які задіяні в процесі рукопису. Останнє призводить до зниження точності рухів. З ознак, які ще можна виділити під час зміни почерку виступають: зниження координації рухів, нерівномірність нахилу окремих букв, слів, розміщення букв та різних елементів по вертикалі та інші. В той самий момент можна спостерігати прояв звичних проявів особистого почерку в окремих фрагментах рукопису. Підвищення темпу рукопису супроводжує послаблення зорового контролю та зниження автоматизму письма та навпаки.

Сам факт, того, що при написанні тексту виявляються індивідуальні особливості, які не підвладні усвідомленій корекції та проявляються механічно, дозволяє експертам встановлювати достовірні дані для слідчих в цілях розкриття злочинів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волобуев А.Ф. Криминалистика. — 4. Почеркознавча і авторознавча експертизи / А.Ф. Волобуев [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/62252-4-pocherkoznavcha-avtoroznavcha-ekspertizi.html> — Назва з екрану.

2. Криміналістика : Підручник для студентів юрид. спец, вищих закладів освіти / Кол. авторів: Глібо В.М., Дудніков А.Л., Журавель В.А. та ін. / За ред. В.Ю. Шепітька. — К: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. — 684 с.

3. Криминалистика. Техника, тактика и методика расследования преступлений [Научно-практическое пособие]. — СПб: «Юридический центр Пресс», 2009. — 460 с.

О.В. Тростянецька,

студ. IV курсу, спеціальність «Право»,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

**Науковий керівник: ст. викладач кафедри кримінального права,
кримінального процесу та криміналістики О.В. Нарожна**

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОЗАПИСУ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ПРИСТРОЇВ ПРИ ФІКСАЦІЇ ПОДІЇ ТА ЯК ДОКАЗУ

Сьогодні у зв'язку зі стрімким розвитком науки та передових технологій, відеозаписи та інші носії, у тому числі електронні, відіграють значну роль у процесі доказування, під час здійснення розслідування кримінального провадження.

Криміналістичний відеозапис знаходить більш широке використання в слідчій практиці. Пояснюється це його беззаперечною перевагою, так і постійним вдосконаленням відеоапаратури.

До переваг відеозапису можна віднести: об'єктивність фіксації; автоматизованість процесу; швидкість; повнота (а не вибірковість); можливість під час фіксації переходити з одного збільшення на інше, забезпечуючи більш детальніше зображення об'єкта (ділянки); можливість при перегляді і демонстрації зупиняти зображення для більш ґрунтовного аналізу об'єкта і його деталей (стоп-кадр); можливість сповільнити рух кадру при перегляді і демонстрації, що дозволяє детально вивчити елементи руху об'єкта (людини, транспортного засобу тощо).